

Language Czech

Text

- **NÁzev a kód lokality:** Labská dol CZ0424111
- **Organizace zodpovědná za management lokality:** Správa CHKO Labská paskovce
- **Lokalizace:** Stecká kraj
- **Přehled katastrálních území:** Arnoltice, Dolní An, Dolní 1/2leb, Háensko, Janov u Háenska, Labská Stráž, Loub u Dolní, Ludvíkovice, Maxičky, Podmokly, Prostřední 1/2leb, Rávoň.
- **Geografická souřadnice centra lokality:**

Zeměpisná síť: 50 50 41

Zeměpisná délka: 14 12 55

- **Rozloha lokality:** 1372,389 ha
- **Nadmořská výška lokality:** minimum 115 m - maximum okolo 447 m
- **Biogeografický region:** kontinentální
- **Kategorie zvláštní chráněná území - rozsah příkryvu s lokalitou:** CHKO Labská paskovce, na území bude vyhlášena národní přírodní rezervace Kaňon Labe o rozloze 554,04 ha (což je 40,37 % z plochy EVL).

Poloha

Navržená lokalita se nachází mezi Dolním Anem a státní hranicí se Spolkovou republikou Německo. Území je vymezeno morfologicky, hranici potenciálního území budou tvořit skalnaté hrany kaňonu, přírodní hranice zachovalých (přírodních blízkých) lesních porostů za sklanými hranami. Geologickou stavbu labské dol tvoří druhohorní sedimenty, které neustále modeluje řeka Labe. Nadmořská výška se pohybuje od 115 m (Háensko nejníže bod v území) a skalní výška a ostrohy dosahují výšky okolo 447 m (šertův hábet). Katastrální území zaujímají nejvíce podíl obce Dolní An a Háensko. Celé území spadá do Steckého kraje.

Ekotop

Obecná charakteristika: Labe, přírodním v úseku Dolní An - Háensko, je v současné době poslední relativně přírodním zbytkem velkého toku na území ČR. Řeka si zde zachovala přirozený tok a vytvořila jediné území dol patřící mezi evropské rarity.

Geologie a geomorfologie

Dol Labe, jak je vymezeno, představuje hluboký zřez do paskovské Dolní Anské vrchoviny. Svou hloubkou, dosahující až do 300 m (v paskovské tabuli), představuje význačnou ostatní dol v území vysočině a reprezentuje tak tvar, vynikající mimořádnou rozmanitostí.

Na území Dolní Ana vstupuje Labe do morfologicky jediné území Dolní Anské vrchoviny, kterou pak přetíná hlubokým a výškovým asymetrickým erozním zřezem. V úseku od

Dánsko po Hånsko je krajinně rŕ; z rozhodujŕcŕm zpŕsobem urŕovŕ; n kŕdovŕmi sedimenty, zastoupenŕmi ve stratigrafickŕm sledu cenomanem aŕ stŕdnŕm turonem. Svrchnŕ turon je zde znŕ; m pouze jako relikt. Intenzivnŕ pliocennŕ a kvarternŕ zaŕezŕ; vŕ; nŕ Labe vyvolalo silnou destrukci reliŕfu pŕskovcovŕ hrŕ; stŕ. V ŕzemŕ se tak zformovala tektonicky a litologicky podmŕnŕ; sedimentŕrnŕ stupŕovina vyznaŕujŕcŕ se rozsŕ; hlŕmi strukturnŕmi ploŕinami, stolovŕmi horami, kaŕonovitŕm ŕdolŕm Labe a dalŕ; ŕmi charakteristickŕmi tvary selektivnŕ modelace kvŕ; drovŕch pŕskovcŕ.

Biota

Charakter bioty je urŕovŕ; n velmi odliŕ; nŕmi geologickŕmi, geomorfologickŕmi, klimatickŕmi i trofickŕmi podmŕnkami velkŕho vodnŕho toku, hluboce zaŕŕznutŕho do okolnŕho terŕnu.

Kaŕon Labe v Labskŕch pŕskovcŕch pŕedstavuje vŕjimeŕnou ukŕzku unikŕtnŕ kombinace ŕŕnŕho a pŕskovcovŕho fenomŕnu, kterŕ se odrŕ; ŕŕ v druhovŕ rozmanitosti rostlinnŕ i ŕivoŕiŕnŕ. Na prŕŕezu kaŕonem Labe lze sledovat pozoruhodnŕ sled lesnŕch spoleŕenstev od borovŕch doubrav (*Vaccinio vitis-idaeae-Quercetum*) na ploŕinŕch, pŕes reliktnŕ boreokontinentŕlnŕ bory (*Dicrano-Pinetum*) na hranŕch skalnŕch stŕn, dŕ; le pŕes acidofilnŕ bikovŕ buŕiny svazu *Luzulo-Fagion*, kterŕ pŕedstavujŕ nejrozsŕ; hlejŕ; ŕ biotop vymezenŕho ŕzemŕ v oblasti Labskŕch pŕskovcŕ, aŕ po suŕovŕ lesy dubohabrovŕho stupnŕ (*Aceri-Carpinetum*) a fragmenty mŕkkŕch nŕinnŕch luhŕ svazu *Salicion albae* s topolem ŕernŕm (*Populus nigra*). V pŕŕpadŕ buŕin se jednŕ; o nejnŕe poloŕenŕ vŕskyt v ŕR.

Vliv reliŕfu na vegetaci je patrnŕ i v podŕlnŕm smŕru, kde se vlivem rŕ znŕch expoziŕ podmŕnŕch zŕhyby toku Labe stŕdajŕ submontŕnnŕ buŕiny s porosty suchŕch acidofilnŕch doubrav (*Luzulo albae-Quercetum petraeae*).

ŕeka Labe se v Labskŕch pŕskovcŕch zaŕezŕ; vŕ; aŕ na ŕroveŕ krystalinickŕho podloŕŕ, kterŕ podmiŕuje vŕskyt kvŕtnatŕch buŕin asociace *Festuco altissimae-Fagetum* s kostŕavou lesnŕ (*Festuca altissima*) a acidofilnŕch (avŕ; jak v porovnŕnŕ s buŕinami asociace *Luzulo-Fagetum* na pŕskovcŕch pŕece jen bohatŕ; ŕch) buŕin asociace *Calamagrostio-arundinaceae-Fagetum*.

Na kontaktu vrstev krystalinika a pŕskovcŕ se mŕsty zachovaly zcela maloploŕnŕ fragmenty jasanovo-olŕovŕho luhu asociace *Carici remotae-Fraxinetum* s vŕskytem pŕesliŕky nejvŕtŕ; ŕ (*Equisetum telmateia*).

Kvalita

Rekapitulace pŕŕodovŕdnŕch prŕzkumŕ pŕedevŕm v ŕseku Labe mezi Stŕekovem a stŕtnŕ hranicŕ ŕR/SRN potvrzuje velkou druhovou pestrost vŕ; ech forem organizmŕ.

Z prioritnŕch naturovŕch druhŕ (podle II. smŕrnice ŕ. 92/43/EHS) se na ŕzemŕ pŕŕrodnŕho komplexu setkŕ; vŕ; me: z rostlin to jsou ŕabnŕek vzplŕvavŕ (Luronium natans), vlŕskatec tajemnŕ (Trichomanes speciosum) z ŕivoŕiŕnŕch druhŕ pak vydra (*Lutra lutra*) a bobr (*Castor fiber*). Pro druhy Luronium natans, Lutra lutra a Castor fiber byly v dotŕenŕm ŕzemŕ navrŕeny druhovŕ lokality pSCI, coŕ takŕ podtrhuje vŕznam celŕho ŕzemŕ.

Odbornŕ prŕzkumy takŕ v ŕdolŕ Labe prokŕzaly vŕskyt ŕady druhŕ rostlin a ŕivoŕiŕichŕ, kterŕ byly jiŕ poklŕ; dŕ; ny v ŕeskŕ republice za vyhynulŕ. Jejich vŕskyt je vŕ; zŕ; n pŕedevŕm na ŕtŕrkopŕskovŕ nŕ; plavy.

ŕeka je takŕ jedinŕm moŕnŕm ŕivotnŕm prostŕedŕm pro vodnŕ ŕivoŕiŕy vŕ; zanŕ na proudŕcŕ vodu. Jakoukoli zmŕnou prŕtokovŕch podmŕnek dojde k ochuzenŕ fauny ryb a mŕkkŕ; ŕ; a k vymizenŕ nŕkterŕch druhŕ, coŕ odporuje mezinŕrodnŕm ŕmluvŕm, ke kterŕm ŕeskŕ; republika pŕistoupila.

Vŕznam navrŕenŕho ŕzemŕ vŕ; jak nespoŕvŕ; pouze ve vŕskytu ŕady ohroŕenŕch a zvlŕ; ŕ; chrŕ; nŕnŕch organizmŕ. Dŕleŕitŕ; je pŕedevŕm existence celŕho komplexu

charakteristických biotopů pro údolí Labe.

Velice kvalitní a cenné, z hlediska zachovalosti a reprezentativnosti, jsou především biotopy lesních společenstev na prudkých a těžko přístupných svazích kaňonu Labe v oblasti Labských pískovců. Jsou to acidofilní bikovčubřín (Luzulo-Fagion) a boreokontinentální bory (Dicrano-Pinion), které v tomto ohledu vynikají.

Velmi cenné jsou také fragmenty mákčích náinných lučních porostů svazu Salicion albae s výskytem topolu černého (Populus nigra).

Za fenomén toku Labe v úseku ústí nad Labem - Hřensko jsou považovány itárekové a hlinité náplavy na nichž lze nalézt řadu ohrožených druhů mechorostů a cévnatých rostlin. Mezi vzácné taxony mechorostů na těchto stanovištích patří například: Riccia cavernosa, Aphanorhegma patens, Dicranella schreberiana, Physcomitrium eurystomum, P. sphaericum, Pseudephemerum nitidum. Z významných a kriticky ohrožených druhů cévnatých rostlin v těchto biotopech nacházíme například: bahničku vejčitou (Eleocharis ovalis), blatňku vodní (Limosella aquatica), blešník obecný (Pulicaria vulgaris), kalužník řuchový (Peplis portula), pažitku pobřežní pravou (Allium schoenoprasum ssp. schoenoprasum) a především zvláštní chrstnou potočnici lékařskou (Nasturtium officinale) a kriticky ohroženou drobnokvětou pobřežní (Corrigiola littoralis).

Údolí Labe je rovněž evropsky významnou migrační cestou, kterou vstupuje do republiky a dále do vnitrozemí řada rostlinných i živočišných druhů; pohyb samozřejmě nastává i opačným směrem a umožňuje šíření bioty z české kotliny na sever.

Zvýšeně lze dodat, že geomorfologické utváření a jednotlivé složky ekosystému údolí Labe společně vytvářejí unikátní krajinný prvek s jedinečnými sceneriemi.

Tyto přírodní nastání skutečnosti jsou důvodem pro české ramsarské výbor a široké odborné veřejnosti konstatují, že realizace vodních děl na Labi (v jakékoliv variantě) by měla záporný dopad na druhovou a ekosystémovou diverzitu celého území.

V území je zahrnuta jedna ze dvou lokalit druhu Luronium natans v ČR. Lokalita je velmi malá, cca 3x5 m, populace je ale velmi vitální.

České údolí Labe představuje jediný autochtonní výskyt bobra evropského v ČR. Pro lososa obecného je lokalita významná; především jako místo tahu.

- 775 zobrazená

Source URL: <https://www.npcs.cz/evropsky-vyznamna-lokalita-labske-udoli>